

Wat is er nodig om HEMS in te zetten in een wijk in Breda?

Energietransitie in Breda

15 juni 2023

Jeroen Koijen

Richie Goossens

In samenwerking met de Provincie Noord-Brabant SIE2

Regieteam Energietransitie Breda

Structuur - Governance

- Financiën
- Economie
- Mobiliteit
- Arbeidsmarkt

Bestuurlijk Team:
Verantwoordelijke wethouders
Daan Quaars
Carla Kranenburg-van Eerd
Marike de Nobel
Arjen van Drunen
Peter Bakker

- Stedelijke ontwikkeling
- Ruimtelijke ordening

- Armoedebestrijding

- Wonen, inclusief het Volkshuisvestingsfonds

- Energietransitie
- Klimaatadaptatie

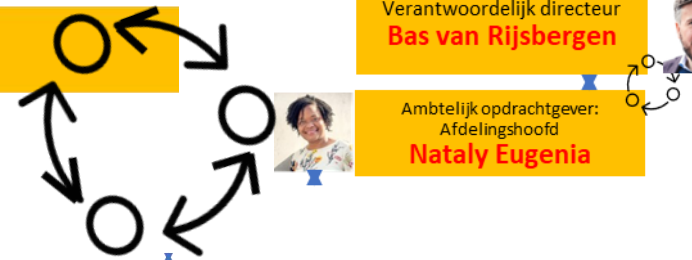

Bestuurlijk opdrachtgever:
Coördinerend wethouder
Peter Bakker

Verantwoordelijk directeur
Bas van Rijsbergen

Ambtelijk opdrachtgever:
Afdelingshoofd
Nataly Eugenia

ON: 1e verantwoordelijke
Programma Energietransitie

Cindy Hoendervangers & Peter de Kort

Regieteam
Energietransitie Breda

1st verantw. Gebouwde Omgeving + Energiepakket
Coen Vos

1st verantw. Werklocaties + Landgebruik + Instellingen
Tim van Espelo

1st verantw. Energiearchitectuur
Jeroen Koijen

Programma Ondersteuning
Femke van Dongen

- Projectleiders/-managers
- Beleidsmedewerkers
- Themacoördinatoren
- Leidinggevend
- Ondersteuning

Interne en externe vitale partijen

Programma Energietransitie Breda

Regieteam

The graphic features a green background with the text "Regieteam Energietransitie Breda" in white. Five team members are represented by small portrait photos and yellow name tags. At the top, a yellow tag reads "Cindy Hoendervangers & Peter de Kort" with the text "ON: 1e verantwoordelijke Programma Energietransitie" above it. On the left, a tag for "Coen Vos" is accompanied by "1e verantw. Gebouwde Omgeving + Energiepakket". On the right, a tag for "Tim van Espelo" is accompanied by "1e verantw. Werklocaties + Landgebruik + Instellingen". At the bottom left, a tag for "Jeroen Koijen" is accompanied by "1e verantw. Energiearchitectuur". At the bottom right, a tag for "Femke van Dongen" is accompanied by "Programma ondersteuning".

**Regieteam
Energietransitie Breda**

ON: 1e verantwoordelijke
Programma Energietransitie

Cindy Hoendervangers & Peter de Kort

1^e verantw.
Gebouwde Omgeving
+ Energiepakket

Coen Vos

1^e verantw.
Werklocaties + Landgebruik
+ Instellingen

Tim van Espelo

1^e verantw.
Energiearchitectuur

Jeroen Koijen

Programma
ondersteuning

Femke van Dongen

Doelen

Three icons are shown: a person with a hard hat and plug (Realisatie), a lit lightbulb (Integraliteit), and a head with gears (Perspectief).

Realisatie   **Integraliteit**   **Perspectief**

Focus op

Three icons are shown: a network of people (Verbinden), a target (Richten & Sturen), and a play button (Versnellen).

Verbinden   **Richten & Sturen**   **Versnellen**

Energiearchitectuur

Wat houdt energiearchitectuur in?

Energiearchitectuur gaat over:

- Het energiesysteem van de toekomst
- Energiebronnen en dragers, transport, opslag, conversie, levering

Ontwikkeling:

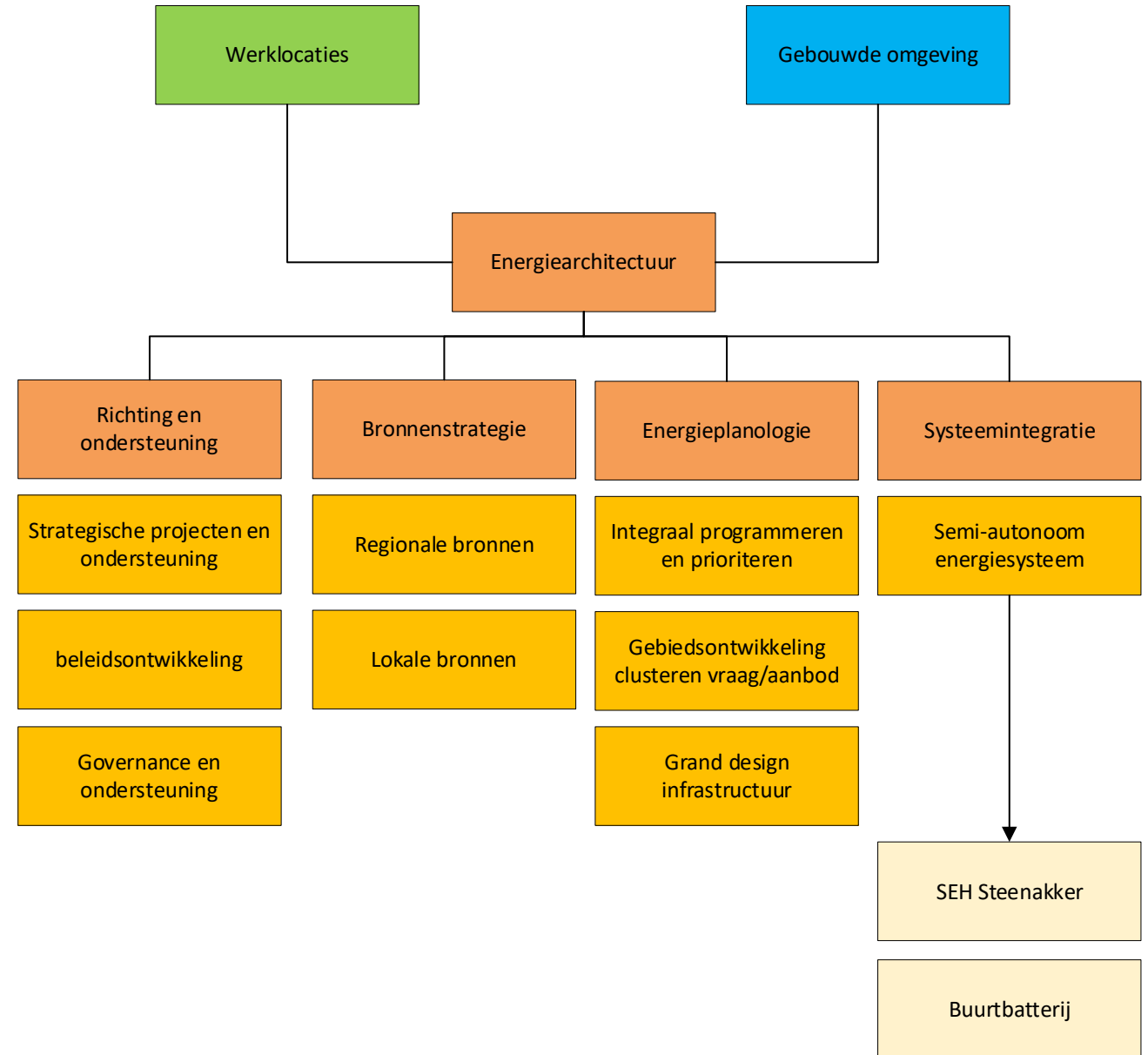
- Energie is/wordt ruimtelijk relevant
- Energie was volgend > wordt (meer) leidend
- Geen warmte of elektriciteit maar energie

Energiearchitectuur in Breda

Energiearchitectuur is de ruggengraat van de energietransitie!

- Geeft richting en sturing
- Principes
  - Leveringszekerheid
  - Betaalbaarheid
  - Duurzaamheid
- Rol en positiebepaling
- Toekomstbestendigheid en ontwikkeling van Breda
- Wenkend perspectief

Aanleiding project buurtbatterij

- Steeds meer knelpunten op het elektriciteitsnetwerk, ook op LS-niveau
- Enorme ruimtelijke impact

- Bestuursakkoord 2022-2026 Breda, Dichtbij doen, Samen sterk vooruit.

[Bestuursakkoord 2022 - 2026 | Gemeente Breda](#)

“Daarnaast zetten we in op buurt- of straatbatterijen voor de opslag van energie, zodat extra energie niet wordt teruggeleverd, maar wordt opgeslagen voor de buurt of de straat.”

- Statenmotie: Potentie buurtbatterij

[Document NoordBrabant - M57-2022 Potentie buurtbatterij.pdf - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

“Reductie energierekening en bijdrage energietransitie, specifiek netcongestie”

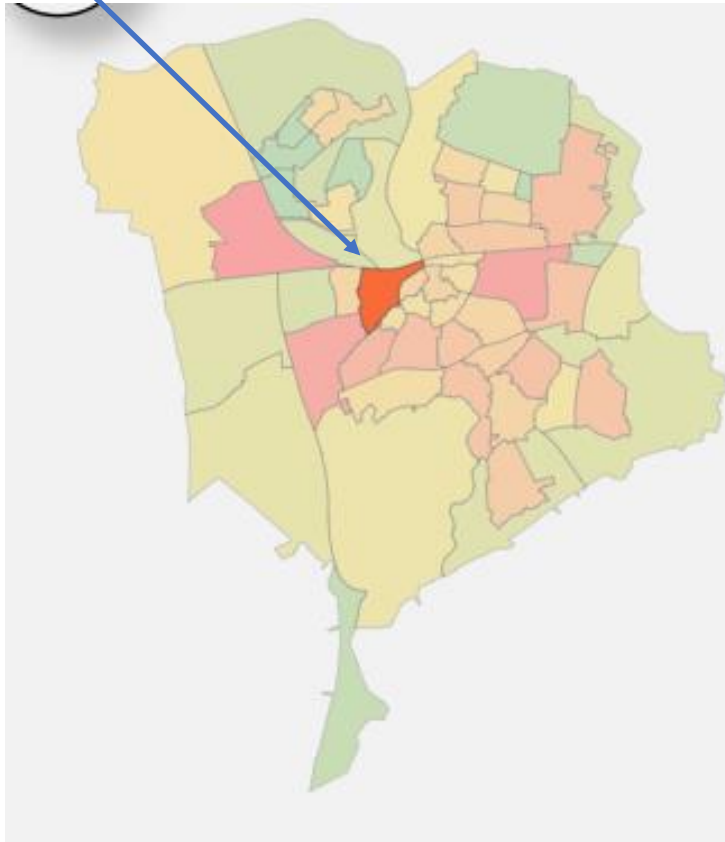
- Programma Sociale Innovatie Energietransitie 2 en Wijkenergieplan
- Tuinzigt aangewezen door Enexis als meest geschikt gebied voor flexoplossing

Uitgangspunten SIE2

- Zoveel mogelijk inwoners betrekken
- Bijzondere aandacht voor het bestrijden van energiearmoede
- Het bevorderen van de sociale samenhang
- Impact van transitie in gebouwde omgeving op het energienetwerk (e&g) en hoe eventuele congestieproblemen op te lossen
- De criteria zoals gesteld tijdens SIE1 waarbij met name het belang van de eindgebruik voorgesteld wordt (iedereen kan meedoen).

Hoe ziet Tuinzigt eruit

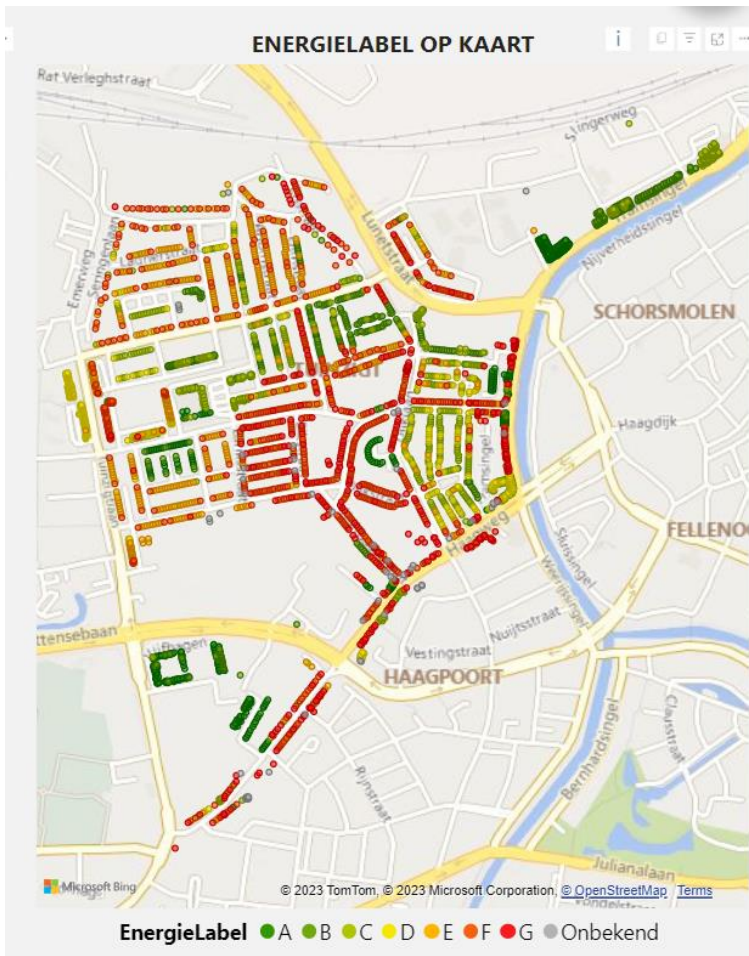

- Tuinzigt is een echte volkswijk. Voor een uitgebreide kennismaking met Tuinzigt is de NPO serie [Typisch Tuinzigt](#) een aanrader.

Woningen in Tuinzigt

Aantal woningen

- 4.000 woningen
  - 2.500 woningen zijn van voor 1980
  - 1.500 woningen zijn van voor 1945

Cultuurhistorische waarden

- Rood: Monumentaal
- Blauw: hoge cultuur historische waarde, behoud uitgangspunt

Huurwoningen

Huurwoningen : 2.500

Circa 1.000 particulier verhuur

Woningcorporatie bezit: 1.498

685 Alwel

744 Wonenbreburg

88 Laurentius

Energiesysteem

- Woningen aangesloten op gas en elektriciteit
- 4000 woningen, 3350 elektriciteitsaansluitingen (mogelijk gedeelde aansluiting)
- Geen aansluiting op het Amerwarmtenet, wel een hoofdleiding. Wordt momenteel niet uitgebreid.
- 1 gesloten WKO systeem en 2 open WKO systemen

Inwoners Tuinzigt

- Hoge bevolkingsdichtheid
- Relatief jonge mensen
- Veel eenpersoons-
huishoudens
- Gem. Inkomen € 18.800

Aantal inwoners	Aantal huishoudens	Personen per huishouden	Bevolkingsdichtheid (OAD)
7.185 Zeer hoog 📈	4.145 Zeer hoog 📈	1,7 pers Laag 📉	3.067 Zeer hoog 📈

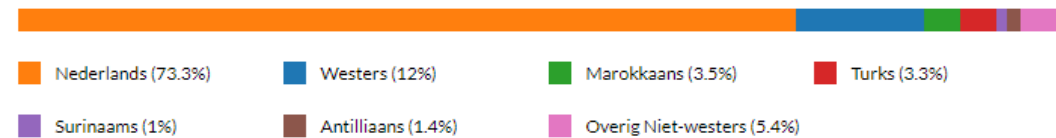
Leeftijd

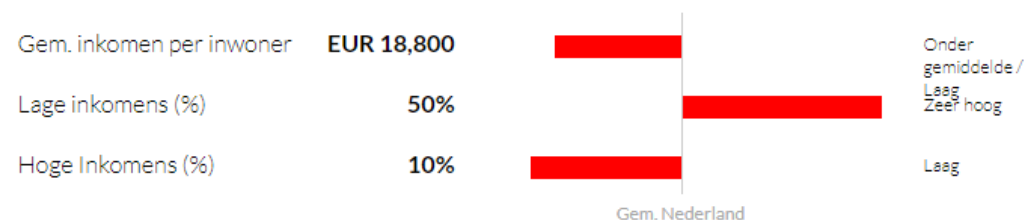
Type huishoudens

Herkomst

Inkomen

Vragen

- De volgende vragen stellen we:
  - Wat zijn de ontwikkelingen op het thema waar moeten we allemaal rekening mee houden?
  - Wat zijn goede voorbeelden elders in relatie tot onze uitgangspunten?
  - Welke rol(len) nemen andere gemeenten hier?
  - Wat zou dit voor Breda betekenen als we Tuinzigt als werkgebied nemen?